

Sygn. akt I UK 211/19

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Ż. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o zasiłek chorobowy i zasiłek macierzyński,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt V Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 8 listopada 2018 r., zmienił częściowo wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 grudnia 2017 r. i przyznał Ż. G. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 5 maja 2017 r. do 28 czerwca 2017 r., oddalając apelację pozwanego w pozostałym zakresie.

Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, z których wynikało, że Ż. G. prowadzi własną działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym, w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą, następnie urodziła dziecko. Pozwany odmówił jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 5 maja 2017 r. do 7 lipca 2017 r. oraz (decyzją z

dnia 7 września 2017 r.) odmówił jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 29 czerwca 2017 r. do 27 czerwca 2018 r.

Z dalszych ustaleń wynikało, że od dnia 5 maja 2017 r. wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim. O tym fakcie poinformowała swoją księgową oraz pozwanego. Księgowa zadeklarowała korektę wysłanej wcześniej deklaracji, uwzględniając zwolnienie lekarskie ubezpieczonej od dnia 5 maja 2017 r. Jednak system pozwanego nie zarejestrował jej. Do 11 maja 2017 r. księgowa dzień po dniu próbowała wysłać ją ponownie, lecz system nie mógł tego dokumentu przetworzyć. Całość dokumentów z korektą została odrzucona, o czym z opóźnieniem dowiedziała się księgowa. Dokonując dwóch przelewów, skorygowała powstałą różnicę składki.

Zdaniem Sądu odwoławczego, przywrócenie terminu do opłacenia składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc maj 2017 r. nie było konieczne, ponieważ składka na to ubezpieczenie została opłacona w prawidłowej wysokości i w terminie. Otóż nie można zgodzić się z twierdzeniami organu rentowego, który stoi na stanowisku, że proporcjonalne zmniejszenie podstawy wymiaru może być stosowane jedynie w tych przypadkach, gdy ubezpieczona zadeklarowała do podstawy wymiaru kwotę najniższej podstawy wymiaru składek. W przypadkach zadeklarowania kwoty wyższej nie ulega ona proporcjonalnemu zmniejszeniu w sytuacjach wskazanych w art. 18 ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 226, dalej ustawa systemowa). W myśl art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one przez część miesiąca, zmniejsza się proporcjonalnie kwotę najniższej podstawy wymiaru składek. Ponieważ wnioskodawczyni pomniejszyła zadeklarowaną podstawę wymiaru, która była wyższa od najniższej, to zdaniem organu rentowego nie było możliwe zmniejszenie podstawy wymiaru składek za miesiąc maj 2017 r., w którym wystąpiła niezdolność do pracy, trwająca przez część miesiąca. To stanowisko nie jest słuszne i dlatego odwołująca się nadal podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 maja 2017 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany, zaskarżając go w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał, że zachodzi konieczność dokonania wykładni art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej z uwagi na rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych, które jednocześnie skarżący szeroko przytoczył. Wskazał także, że w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2017 r., I UK 341/16 (LEX nr 2397628) przyjęto, iż uprawnienie do pomniejszenia składki dotyczy tylko osób deklarujących najniższą podstawę jej wymiaru.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie jej do rozpoznania, gdyż dostrzeżona (zasadnie w momencie jej wywiedzenia) rozbieżność w orzecznictwie sądów powszechnych została już jednolicie rozstrzygnięta. Wynika to z uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2019 r., III UZP 1/19 (OSNP 2020 nr 1, poz. 7), zgodnie z którą proporcjonalnemu zmniejszeniu ulega kwota najniższej podstawy wymiaru składek bez względu na jej wysokość zadeklarowaną przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność (art. 18 ust. 9 i 10 oraz art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej). Oznacza to, że kwestionowany przepis doczekał się już wykładni, która usuwa rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Wykładnia zaprezentowana w zaskarżonym wyroku zaaprobowwała możliwość pomniejszenia podstawy wymiaru nie tylko w razie zadeklarowania najniższej podstawy wymiaru składek, co z tego punktu widzenia uniemożliwia jej nadanie dalszego biegu. Jednocześnie pozwany nie wskazał innych przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c., a zatem nie zaistniała płaszczyzna oceny zaskarżonego rozstrzygnięcia z tytułu innych okoliczności i zdarzeń.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.